

Cím: Speciális szakterületi ismeretek 1. –
Falvak népe. Gazdaság- és társadalomtörténeti forrásismeret

Félév: 2023/2024. tanév, tavaszi félév

Kód: OT-TÖR-405, 406, 407, 408, TSP

Oktató: dr. Koloh Gábor egyetemi adjunktus
ELTE BTK Gazdaság- és Társadalomtörténeti Tanszék

Hely: Múzeum krt. 6–8 ép. földszint 011.

Időpontok: Sze 18:00-19:30

Összefoglaló: Akárhogy nézzük, még mindig a források hozzák legközelebb hozzák legközelebb hozzánk a múltat: ezek vizsgálatában telik a történészek gyönyörűsége. Mert vajon mihez is nyúlhatunk, ha a településekről, egy-egy szűkebb régióról szóló könyvek, cikkek csak szűkszavúan, netán felszínesen mutatják be érdeklődésünk terepét? A kurzus a társadalom történetiségének kutatását gyakorlati oldalról közelíti meg. A gyakorlatiaság egyrészt a történeti forrásokra építő szemináriumokra, másrészt a forrás- és szakirodalmi feldolgozás gyakorlatias jellegű megvitatására és bemutatására vonatkozik. A parasztek életének stációink keresztül megismerjük a közösség egészét: elemzett forrásaink legkiválóbb társadalomtörténeteink munkáinak párhuzamos olvasásán keresztül mutatják meg valódi értéküket és ha ezt tudjuk, nagy magabiztossággal mozoghatunk tanárként és kutatóként is a régi írások megfejtésének különleges világában!

Követelmények

1	aktív órai részvétel és önálló kérdések, gondolatok megfogalmazása
2	egy téma kiscsoportos prezentálása és kérdésekre való válaszadás

Magyarázat a követelményekhez

- Az 1. követelmény a hallgatók *rendszeres óralátogatását* (hiányozni legfeljebb három alkalommal lehetséges) és az óra során a vitában való *aktív részvételt* jelenti. A hallgatók a tárgyalt témához hozzászólnak, saját észrevételt, gondolatot, kérdést fogalmaznak meg arról.
- 2. követelmény: a létszámtól függően a kurzus elején három vagy négy 3-4 fős *kiscsoport* alakul, amely egy-egy óra témakörében alaposan elmélyül és az utolsó két alkalom valamelyikén – felhasználva a kurzus során elsajátított készségeket – *prezentációval* egybekötve bemutatja.

#	Dátum	Megnevezés	Irodalom
1	2024.02.14.	Óramegbeszélés	–
2	2024.02.21.	Foglalkozás és népszámlálás	Tóth Zoltán: Társadalmi státus és foglalkozás az osztrák és a magyar társadalomstatistikában. <i>Statistikai Szemle</i> 1987/ 1 (62-85); Faragó Tamás: Népszámlálási adatok a falusi iparról (1857-1910) In: <i>VII. Kézművesipartörténeti Szimpozionum</i> , MTA VEAB Veszprém, 1991. (13-24)
3	2024.02.28.	Anyakönyvek	Andorka Rudolf: Az ormánsági születéskorlátozás története. In.: <i>Gyermek, család, történelem. Történeti demográfiai tanulmányok</i> . Bp., 2001. 30-57.
4	2024.03.07.	Házassági szerződések	Mándoki László 1961: A siklói reformátusok házassági szerződésai. <i>Néprajzi Közlemények</i> 6. 1. 125-132.; Koloh Gábor: <i>Református házassági szerződések az Ormánságban (1795–1886)</i> : Kézirat.
5	2024.03.14.	Hagyatéki leltárak	Benda Gyula: Inventárium és paraszti gazdaság a 18-19. században. In: uő: <i>Társadalomtörténeti tanulmányok</i> . Bp. 2006. (379-388) [Eredetileg: 1989]; Kocsis Gyula: <i>Hagyatéki leltárak</i> . Cegléd, 1850 - 1900. Cegléd, 1988. (3-22)
6	2024.03.28.	Úrbéri összeírások	Felhő Ibolya: <i>Az úrbéres birtokviszonyok Magyarországon Mária Terézia korában</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó, 1970. 11-32.
7	2024.04.04.	Telekkönyv és kataszter	Fél Edit – Hofer Tamás: „ <i>Mi, korrekt parasztok...</i> ” <i>Hagyományos élet Átányon</i> . Budapest: Korall, 2010. (54-71, 279-285)
8	2024.04.11.	Gazdacímtárak	Scott M. Eddie: <i>Ami "köztudott", az igaz is? Bevezetés a kliometrikus történetírás gondolkodásmódjába</i> . Debrecen, 1996. 9-28.; Kolossa Tibor - Puskás Júlia: A 100 kat. holdon felüli birtokterület tulajdoni és birtokkezelési struktúra Magyarországon 1911-ben. <i>Agrártörténeti Szemle</i> 20 (3-4). 444-480.
9	2024.04.25.	Presbiteri jegyzőkönyvek	Jávor Katalin: Egy 19. századi presbiteri jegyzőkönyv tanulságai. In: Diószegi Vilmos (szerk.): <i>Népi kultúra - népi társadalom</i> . V-VI. 1971. 71-103.
10	2024.05.02.	Iskolai naplók	Kövér György: "Statistikai asszimiláció" Magyarországon 1880-1910. <i>Századok</i> 2016. 5. 1221-1258.
11	2024.05.09.	Hallgatói prezentációk	–
12	2024.05.16.	Hallgatói prezentációk	–
13	2024.05. 23.	Kurzus zárása és értékelés	–

